

กลยุทธ์การบริหารการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4

Strategies For Management Learning of Education Institutions Under the
Office of Non-Formal and Informal Education Nakhon Sawan Province
According to the Iddhipāda IV

อุเทน ฮัสนิธิสมบุญ¹ พระครูศรีสุธรรมนิวิฐ² และวินัย ทองมัน³

Uthen Hosittisomboon, Phrakrusisudhammanivit and Winai Tongmun

Received: September 05, 2022

Revised: November 30, 2022

Accepted: December 06, 2022

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การบริหารการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 25 คน ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 รูป/คน ใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และการประเมินกลยุทธ์โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 11 คน ใช้แบบประเมินความเหมาะสม คือ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติและประโยชน์ สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) กลยุทธ์ด้านหลักสูตร ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารหลักสูตร โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ส่งเสริมการนิเทศกำกับติดตามหลักสูตรสถานศึกษาและเผยแพร่ผลการดำเนินการไตร่ตรอง ทบทวนในสิ่งที่ทำ 2) กลยุทธ์ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้เข้าใจในการจัด

¹ สำนักงานศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุทัยธานี, Office Of The Non-Formal And Informal Education Uthaitхани

²⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Corresponding author, e-mail: uthen.h2520@gmail.com, Tel. 089-5682277

กระบวนการเรียนรู้ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
 สรุปผลการปฏิบัติหน้าที่การสอน นำผลไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงพัฒนางานการสอน 3) กลยุทธ์
 ด้านสื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีความรู้ความเข้าใจในการ
 สร้างสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ เขียนรายงานการปฏิบัติ อย่างน้อยคนละ 1 เรื่องต่อ 1 ภาคเรียน
 มีการยกย่องผลงานด้านสื่อและนวัตกรรมของครู 4) กลยุทธ์ด้านการวัดและประเมินผล ควรส่งเสริม
 สนับสนุนให้ มีความเข้าใจในงาน การวัดประเมินผล การสร้างแบบวัดและประเมินผล นำผลสัมฤทธิ์
 ที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาปรับปรุงงาน มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไข นำผลสัมฤทธิ์และผล
 การสอบ N-net มาใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนางาน และผลการประเมินกลยุทธ์ฯ พบว่า โดยภาพรวมอยู่
 ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหาร, การจัดการเรียนรู้, สถานศึกษา, หลักกฤษฎีบท 4

Abstract

The objective of this research article was to present learning management strategies of schools under the Office of Non-Formal and Informal Education in Nakhon Sawan Province according to Iddhipada 4. It was a qualitative research by in-depth interviews with 25 key informants using semi-structured interviews; group discussion with 11 experts using group discussion record form; and strategy evaluation with 11 key informants using a suitability assessment form, namely accuracy, suitability, practical feasibility, and usefulness. Statistics used were mean and standard deviation. The results of the research revealed that 1) in terms of curriculum strategies, participation in curriculum administration planning should be encouraged and supported with the participation of all sectors; there were promoting supervision and monitoring of educational institutions' curriculum and dissemination of results of deliberation; review what had been done; 2) strategies for the form of learning activities should promote and support understanding of the organization of the learning process, meet the needs of the students and achieve the objectives of the course, summarize teaching duties, use the results to plan for improvement and development of teaching work; 3) in terms of media strategy and educational technology innovation, knowledge and understanding of media creation and learning

innovation as well as writing a performance report at least 1 subject per semester should be encouraged. Media and innovation works of teachers were praised; and 4) in terms of measurement and evaluation strategies, an understanding of the work, evaluation measurement and evaluation creation, analyzing the results of the achievements to develop and improve the work should encouraged and supported. There were plan, measurement, and inventing a solution and bring achievements and N- net exam results to improve job development. And the result of strategic evaluation found that the overall level was at the highest level in all aspects.

Keywords: Administrative Strategy, Learning Management, Educational Institutes,
Iddhipada 4

บทนำ

ประเทศไทยได้เริ่มนโยบายปฏิรูปการศึกษามานานนับสิบกว่าปีแล้ว แต่ปัญหาการศึกษาไทยอีกมากมายก็ยังคงอยู่เช่นเดิม หลายคนมองว่าเป็นเช่นนี้เพราะนโยบายการศึกษาของไทยขาดความชัดเจนและเปลี่ยนแปลงบ่อย เปลี่ยนไปตามรัฐบาลที่เข้ามารับตำแหน่ง โดยเฉพาะตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเปลี่ยนนโยบายการศึกษาก็เปลี่ยนแปลง ทุกครั้งที่มีการรัฐมนตรีคนใหม่ก็ไม่น่าจะผิด เรามักได้ยินเสียงวิพากษ์วิจารณ์ว่าปัญหาการศึกษาไทยนั้นจะต้องปรับรูปปฏิรูปทั้งระบบไม่ว่าจะเป็นเรื่องหลักสูตรครูผู้สอน วิธีการสอน คุณภาพผู้เรียน ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทยในปัจจุบันนั้น ได้บังคับให้เด็กต้องเรียนรู้เนื้อหาสาระมากมายหลายวิชาจนเกินความจำเป็น โดยกำหนดให้เรียนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งการกำหนดเช่นนี้ดูเหมือนจะไม่ได้คำนึงถึงความเหมาะสมผลหรือความสอดคล้องจำเป็นของผู้เรียนแต่ละช่วงวัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (2560) มาตรา 54 บัญญัติไว้ว่ารัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียน จนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการ ให้ประชาชน ได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560) รวมทั้งส่งเสริม ให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้การศึกษาเป็น “กระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก

การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี, 2546)

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เมื่อวันที่ 18 กันยายน พ.ศ.2551 เป็นหลักสูตรที่มุ่งจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองอุดมการณ์จัดการศึกษาตลอดชีวิต การสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตามปรัชญา “คิดเป็น” เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตและสังคม มีการบูรณาการอย่างสมดุล ระหว่างปัญญาธรรม ศิลธรรม และวัฒนธรรม มุ่งสร้างพื้นฐานการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และพัฒนาความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วม จัดการศึกษาให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสามารถตรวจสอบได้ว่า การศึกษานอกระบบเป็น กระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคม สามารถพึ่งพาตนเองได้ และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของบุคคลที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ประสบการณ์จากการทำงาน และการประกอบอาชีพ โดยการกำหนดสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ให้ความสำคัญกับการพัฒนา กลุ่มเป้าหมายด้านจิตใจให้มีคุณธรรมควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้ สร้างภูมิคุ้มกัน สามารถจัดการกับองค์ความรู้ ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาสร้างภูมิคุ้มกันตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งคำนึงถึงธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้ที่อยู่นอกระบบ และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการสื่อสาร (ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ, 2544)

แต่การบริหารจัดการการศึกษาไทยในปัจจุบัน ยังพบปัญหามากมาย อาทิเช่น คุณภาพ การศึกษาตกต่ำไม่ทันโลก แข่งขันสู้ประเทศเพื่อนบ้านไม่ได้ (ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 33 จาก 47 ประเทศ) คุณภาพผู้เรียนมีสมรรถนะต่ำในทุกวิชา เช่น สังคมศึกษา (ร้อยละ 55) ภาษาไทย (ร้อยละ 47) ภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 34) และคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 30) ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพต่ำ คิดไม่เป็น ทำไม่ได้ แก้ปัญหาไม่ได้ ไม่รักการเรียนรู้ เป็นแรงงานที่มีคุณภาพต่ำการเข้ารับการศึกษาไม่กว้างขวาง ไม่ทั่วถึงและไม่เป็นธรรม เกิดความเหลื่อมล้ำในโอกาสเข้ารับการศึกษา และคุณภาพการศึกษาที่ได้รับ คนไทยมีการศึกษาเฉลี่ยเพียง 7.1 ปี แรงงานอายุ 13 ปีขึ้นไป (48 ล้านคน) ร้อยละ 68 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา หรือ ต่ำกว่า มีประชาชนอายุ 13-24 ปี ซึ่งเป็นคนในวัยเรียนถึง 7.1 ล้านคน ที่ยังอยู่นอกระบบการศึกษา การศึกษาแยกจากสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม กล่าวคือ การศึกษาที่จัดอยู่ในปัจจุบันเป็นการศึกษาแบบแยกส่วน ไม่สอดคล้องกับ

การดำรงชีวิตในสังคม อีกทั้งการศึกษาขาดการบูรณาการเชื่อมโยงกับด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมเข้าไปในกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม การบริหารจัดการศึกษาขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล กล่าวคือ ในปัจจุบันมีการบริหารรวมศูนย์อำนาจสู่ส่วนกลางมีการจัดองค์กรซ้ำซ้อน สายบังคับบัญชายาว ไม่มีเอกภาพด้านนโยบายและมาตรฐาน ประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรต่ำ ขาดการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม วิชาชีพครูตกต่ำ จึงไม่ได้คนดีคนเก่งมาเป็นครู สังคมขาดศรัทธา และความเชื่อมั่นในวิชาชีพครู ขาดการพัฒนา นโยบายอย่างต่อเนื่อง ขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และขาดความเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน

จากการศึกษา รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ (2561) เป็นอีกสถาบันหนึ่งทางการศึกษาได้ตอบรับนโยบายของรัฐบาลที่มีรูปแบบ หรือแนวทางที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาบุคลากรให้พร้อมสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพของสังคมและประเทศชาติ จัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและผู้เรียน ให้เป็นผู้มีความรู้และเป็นคนดีของสังคม พร้อมทั้งสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ มีปัญหาหลายด้าน เช่น ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ไม่มีวิสัยทัศน์ครุภัณฑ์ในการจัดกิจกรรม ทางราชการมีงบประมาณสนับสนุนน้อย บุคลากรน้อยแต่ทำงานมาก การประสานงานบางครั้งไม่ได้รับความสะดวก สื่อการเรียนการสอนน้อย ขาดงบประมาณสนับสนุน การเบิกจ่ายไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงมุ่งคิดค้นหาวิธีแก้ไขปัญหานวทางการพัฒนา 1) สถานศึกษาควรวางแผนร่วมกับครูและบุคลากรพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย ใช้วิธีการวัดผลประเมินผล มาดำเนินการให้เป็นระบบ เพื่อปรับปรุงพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น 2) สถานศึกษาควรอบรมพัฒนาครูและบุคลากรเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละครั้งให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร องค์ประกอบของแผนการวัดผลประเมินผล ผู้เรียนที่หลากหลาย โดยใช้เครื่องมือ หรือ แบบวัดที่มีประสิทธิภาพ การบันทึกหลังสอน การทำวิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ที่นำไปสู่วิธีการจัดกิจกรรมที่สามารถพัฒนาปรับปรุงคุณภาพผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง 3) ครูผู้สอนควร

มีการนำผลการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลมาเป็นข้อมูลในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่มและ ควรมีการบันทึกผลการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

4. ครูผู้สอนควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญเป็นมืออาชีพด้านการจัดการเรียนการสอน ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมจัดทำเว็บไซต์ สู่กิจกรรม กศน. ตำบลอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2561)

โดยทางออกที่สำคัญคือ การนำองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้ในการพัฒนา คือ ผู้วิจัยได้สนใจ หลักอิทธิบาท 4 ซึ่งประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา (วิเชียร พากเพียร, 2561) โดยการนำหลักธรรมมาบูรณาการเข้ากับพันธกิจของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการ บริหารการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เกิดฉันทะ คือ ความชอบใจ ในพัฒนาหลักสูตร วิริยะ คือความเพียรพยายามสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จิตตะ คือ ความรอบคอบในการใช้สื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา และวิมังสา คือ การจดจ่อในการ วัดและประเมินผล ผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาค้นคว้าโดยการบูรณาการหลักอิทธิบาท 4 กับการ บริหารการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ ให้เกิดผลประโยชน์ในการบริหารจัดการการเรียนรู้ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การบริหารการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยแบ่งขั้นตอน วิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ศึกษาบริบทการบริหารการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยเริ่มดำเนินการศึกษา งานวิจัย จากแหล่งข้อมูล เอกสารรายงานการตรวจติดตามและประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report: SAR) ปีการศึกษา 2561 ของสถานศึกษาในสังกัด ทั้ง 15 แห่ง นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างคำถามการสัมภาษณ์ โดยสร้าง ข้อคำถามตามกรอบงานการจัดการเรียนรู้ ปรัชญาอาจารย์ที่ปรึกษาคุณูปการ เพื่อพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์และปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ จนสมบูรณ์

เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interviewing Form) นำไปสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เลือกแบบเจาะจง จำนวน 25 คน ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ตอนที่ 2 สร้างกลยุทธ์การบริหารการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4 โดยการ ยกร่างกลยุทธ์ นำร่างกลยุทธ์ที่จัดกระทำขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาคุณิพนธ์เพื่อพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์และปรับปรุงแก้ไขความเหมาะสมตามที่อาจารย์ที่ปรึกษา แนะนำ จัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 รูป/คน ซึ่งคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เพื่อพิจารณาร่างกลยุทธ์การบริหารการจัดการ เรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด นครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4 โดยใช้เครื่องมือในขั้นตอนนี้ คือ ร่างกลยุทธ์การบริหารการจัดการ เรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด นครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4 และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การบริหารการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานการศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4 มี 4 มิติได้แก่ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ เป็นประโยชน์ ผู้วิจัย ดำเนินการนำกลยุทธ์การบริหารการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษานอก กระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4 ที่ได้จากตอนที่ 2 มา ดำเนินการจัดทำร่างแบบประเมินกลยุทธ์การบริหารการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานการศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4 แบบประเมินกลยุทธ์ ใน 4 มิติ ได้แก่ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ และประโยชน์ จัดทำแบบประเมินกลยุทธ์การบริหารการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานการศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4 ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 11 ชุด โดยผู้วิจัย พิจารณาคัดเลือกผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาด้วยวิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 11 คน ทำการประเมินกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย เลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

กลยุทธ์การบริหารการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4 ผลการวิจัย พบว่า

1. ด้านหลักสูตรตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ตามหลักฉันทะ มี 1 กลยุทธ์ คือ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครู และบุคลากรทางการศึกษามีใจรักในสิ่งที่ทำ มีความเข้าใจในงาน เห็นได้จากการมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักวิริยะ มี 1 กลยุทธ์ คือ ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีความเพียร ความมุ่งมั่น หุ่่มเททั้งกายใจ ตามหลักจิตตะ มี 1 กลยุทธ์ คือ ควรสนับสนุนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดย การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยใช้ความคิดมีใจจดจ่อ และรับผิดชอบ ร่วมคิดร่วมทำ เอาจิตฝักใฝ่ อุทิศตัวอุทิศใจ ตามหลักวิมังสา มี 1 กลยุทธ์ คือ ควรส่งเสริมการนิเทศกำกับติดตามหลักสูตรสถานศึกษาและเผยแพร่ผลการดำเนินการไต่ตรอง ทบทวนในสิ่งที่ทำมานั้น มีการวางแผน วัตถุประสงค์ค้นคว้าแก้ไข ปรับปรุง

2. ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ตามหลักฉันทะ มี 1 กลยุทธ์ คือ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความพอใจความต้องการที่จะทำมีความรู้ และเข้าในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามหลักวิริยะ มี 1 กลยุทธ์ คือ ควรส่งเสริมครูให้มีความเพียร มุ่งมั่นหุ่่มเททั้งกายใจ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ตามหลักจิตตะ มี 1 กลยุทธ์ คือ ควรส่งเสริมให้ครู ความคิด มีใจจดจ่อ และรับผิดชอบ อุทิศตัวอุทิศใจ จัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติหน้าที่การสอนในทุกภาคเรียนตามหลักวิมังสา มี 1 กลยุทธ์ คือ ควรสนับสนุนให้ครู ไต่ตรอง ทบทวนในสิ่งที่ทำ มีการวางแผน คิดค้น นำผลจากรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงพัฒนางานการสอนในภาคเรียนต่อไป

3. ด้านสื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ตามหลักฉันทะ มี 1 กลยุทธ์ คือ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครู และบุคลากรทางการศึกษามีใจรักในสิ่งที่ทำมีความเข้าใจในงาน มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ตามหลักวิริยะ มี 1 กลยุทธ์ คือ ควรสนับสนุนให้ครู มีความเพียร มุ่งมั่นหุ่่มเททั้งกายใจ ทำสิ่งใดก็จะทำจนเชี่ยวชาญ โดยการสร้างสื่อและนวัตกรรมประกอบการจัดการเรียนรู้ ตามหลักจิตตะ มี 1 กลยุทธ์ คือ ควรส่งเสริมให้ครู มีความคิดริบผิชอบ ร่วมคิดร่วมทำ เอาจิตฝักใฝ่ เขียนรายงานการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) หรือนวัตกรรม (Innovation) อย่างน้อยคนละ 1 เรื่องต่อ 1 ภาคเรียนตามหลัก

วิมังสา มี 1 กลยุทธ์ คือ ควรสนับสนุนให้มีการไตร่ตรอง ทบทวนในสิ่งที่ทำให้มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไข ปรับปรุง โดยการยกย่องผลงานด้านสื่อและนวัตกรรมของครู

4. ด้านการวัดและประเมินผล ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ตามหลักฉันทะ มี 1 กลยุทธ์ คือ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความพอใจความต้องการที่จะทำ มีใจรักในสิ่งที่ทำ มีความเข้าใจในงาน และปรารถนาทำความรู้ความเข้าใจในการวัดประเมินผล ตามหลักวิริยะ มี 1 กลยุทธ์ คือ ควรส่งเสริมให้ครูมีความเพียร ความมุ่งมั่นทุ่มเททั้งกายใจ สร้างแบบวัด และประเมินผล ตามหลักจิตตะ มี 1 กลยุทธ์ คือ ควรสนับสนุนให้ครูความคิด มีใจจดจ่อ และรับผิดชอบ ร่วมคิดร่วมทำนำผลสัมฤทธิ์ที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาปรับปรุงงาน ตามหลักวิมังสามี 1 กลยุทธ์ คือ ควรส่งเสริมให้ครูไตร่ตรอง ทบทวนในสิ่งที่ทำมานั้น มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไข นำผลสัมฤทธิ์และผลการสอบ N-net มาใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนางาน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4 ผู้วิจัย ได้นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร การบริหารหลักสูตรโดยสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ ผู้เกี่ยวข้องร่วมวางแผน และกำหนดรายละเอียดในแต่ละกิจกรรม แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้ ด้านงบประมาณ ด้านเอกสาร ด้านสื่อ และอื่น ๆ โดยการพัฒนหลักสูตร มีความหมายสองอย่าง คือ การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น กับการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดย 1) ด้านงบประมาณ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการวิเคราะห์ค่าของงบประมาณ ชี้แจงงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี จัดทำแนวทางการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับนโยบายและ แผนการดำเนินงานของรัฐบาลและหน่วยงาน ให้คำแนะนำปรึกษา ประสานงานให้ความรู้ด้านงบประมาณ กำกับดูแล ติดตามการใช้งบประมาณ 2) ด้านเอกสาร มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานธุรการ งานสารบรรณ งานผลิตเอกสาร งานบันทึกข้อมูล งานบุคลากร งานการเงิน พัสดุ งานแผนงานและงบประมาณของกลุ่มแผนงาน งานประชุม การติดต่อประสานงาน งานบริการจัดส่งสื่อ/เอกสารอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของกลุ่มงานต่าง ๆ 3) ด้านสื่อ และ 4) อื่น ๆ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการบริหารจัดการ และกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนงบประมาณ แผนงาน โครงการ

พัฒนาบุคลากร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ หลักสูตรการบริหารจัดการการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ นั้น ผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา เข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารอย่างถ่องแท้ และนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังต่อเนื่อง จะช่วยให้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาประสบผลสำเร็จได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Young, K., Larsen, D., & Mixon, J. (2011) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติว่า สถานศึกษาที่มีหลักสูตรจริยธรรม มีความสัมพันธ์กับนโยบายสถานศึกษาและแนวปฏิบัติของสถานศึกษา และสถานศึกษาที่มีหลักสูตรวิชาจริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา ก็จะมีทัศนคติและภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในเรื่องของนโยบาย และการปฏิบัติสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ ร่วมวางแผน และกำหนดรายละเอียดในแต่ละกิจกรรม แบ่งเป็น 4 แบบ ดังนี้ การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบทางไกล การเรียนรู้แบบชั้นเรียน ซึ่ง 1) การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม เป็นการเรียนปกติของ นักศึกษากศน. แต่ละตำบล โดยการนัดหมายของครูผู้สอนกับผู้เรียน แต่ภาวะการณ์ Covid ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ต้องเว้นระยะห่างนักเรียนมาพบกลุ่มไม่ได้ ต้องเรียนโดยใช้ Line, Facebook, สื่อออนไลน์, Zoom ฯลฯ 2) การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีเรียนที่ผู้เรียนต้องรับผิดชอบตนเอง โดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักศึกษามาปฐมนิเทศ และรับเอกสารใบงานแล้วกลับมาสอบซึ่งจะมีเป็นส่ว นน้อย 3) การเรียนรู้แบบทางไกล สำหรับผู้เรียนที่อยู่ห่างไกล ซึ่งครูผู้สอนจะต้องมีการเตรียมตัวสูงมากทั้งสื่อ วิธีการสอน ซึ่งภาวะปัจจุบันจะเห็นจากการเรียนผ่าน ว่างไกลกังวล ซึ่งครูผู้สอนจะทำการสอนและให้ความรู้พร้อมให้คำปรึกษา 4) การเรียนรู้แบบชั้นเรียน จะต้องมีการประจำชั้น มีรายชื่อผู้เรียน เอกสารชั้นเรียน ปัจจุบันที่ขอเปิดแบบชั้นเรียนมี 1 แห่ง คือ โรงเรียนผู้ใหญ่ยุวบัณฑิต รูปแบบชั้นเรียนเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ และคุณภาพชีวิต สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ นั้น ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เรียนจะร่วมกันกำหนดว่าในแต่ละรายวิชาจะเรียนรู้แบบใด ซึ่งขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเนื้อหาสาระของแต่ละรายวิชานั้น ๆ โดยให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต และการประกอบอาชีพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดสอนเสริมเพื่อเติมเต็มความรู้ให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ นอกจากนั้นสถานศึกษาสามารถออกแบบการเรียนรู้แบบอื่น ๆ ได้ตามความ

ต้องการของผู้เรียน และความพร้อมของสถานศึกษาแต่ละแห่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของเยาวเรศ จิตต์ตรง (2556) พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำด้านการเรียนการสอนสำหรับผู้บริหาร สถานศึกษามัธยมศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ภาวะผู้นำด้านการมีภาพอนาคตและวิสัยทัศน์ และด้านใส่ใจการเรียนรู้ของนักเรียน การให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และด้านเสริมสร้างบรรยากาศเชิงบวกและความคาดหวัง เพื่อความสำเร็จในการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านภาวะผู้นำด้านใส่ใจการเรียนรู้ของนักเรียน การให้คำปรึกษา และการแก้ปัญหาของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านมีการสื่อสารเพื่อการสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ค่าเฉลี่ยร้อยละของความต้องการจำเป็น โดยรวม = 20.58 การพัฒนาภาวะผู้นำด้านการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมี 6 ประเด็น คือ 1) ประเด็นกลยุทธ์ ส่งเสริมบรรยากาศเชิงบวก ด้านการเรียนการสอน 2) ประเด็นกลยุทธ์ใส่ใจความก้าวหน้าของครู และบุคลากรทางการศึกษา 3) ประเด็นกลยุทธ์กำหนดการสื่อสารเพื่อ การสนับสนุนจากผู้ปกครอง และชุมชน 4) ประเด็นกลยุทธ์กำหนดการสื่อสารเพื่อ การให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาของนักเรียน 5) ประเด็นกลยุทธ์พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน 6) ประเด็นกลยุทธ์การพัฒนาวิสัยทัศน์

3. ด้านสื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา การบริหารการจัดการเรียนรู้ของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ ผู้เกี่ยวข้องร่วมวางแผน และกำหนดรายละเอียดในแต่ละกิจกรรม แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) สื่อ ประเภทวัสดุ อาทิ สิ่งพิมพ์ เอกสารตำราเรียน 2) สื่อประเภทคอมพิวเตอร์ อาทิ CAI สื่อมัลติมีเดีย ออนไลน์ 3) สื่อประเภทเทคนิค อาทิ การอภิปราย การสาธิตจัดนิทรรศการ ศึกษาดูงาน สถานการณ์จำลองอื่น ๆ ที่มาสื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยการจัดซื้อ จัดสรรจากต้นสังกัด ผลิตและพัฒนาสื่อขึ้นเองของครูผู้สอน แนวทางในการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยการวิเคราะห์บทเรียน ผู้เรียน ผู้ใช้ งบประมาณ เลือกสื่อโดยมีหลักการมีความสัมพันธ์กับบทเรียน จุดมุ่งหมายในการสอน เนื้อหาถูกต้องทันสมัยน่าสนใจ เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ ประสบการณ์ของผู้เรียน และราคาไม่แพงเกินไป หรือถ้าจะผลิตควรคุ้มกับเวลา และการลงทุน ควรมีการประเมิน สื่อ นวัตกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาการศึกษา รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎี หลักการ ระเบียบ แนวปฏิบัติ สภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยการศึกษาข้อมูล พร้อมออกแบบนวัตกรรมให้สอดคล้องกับทฤษฎี

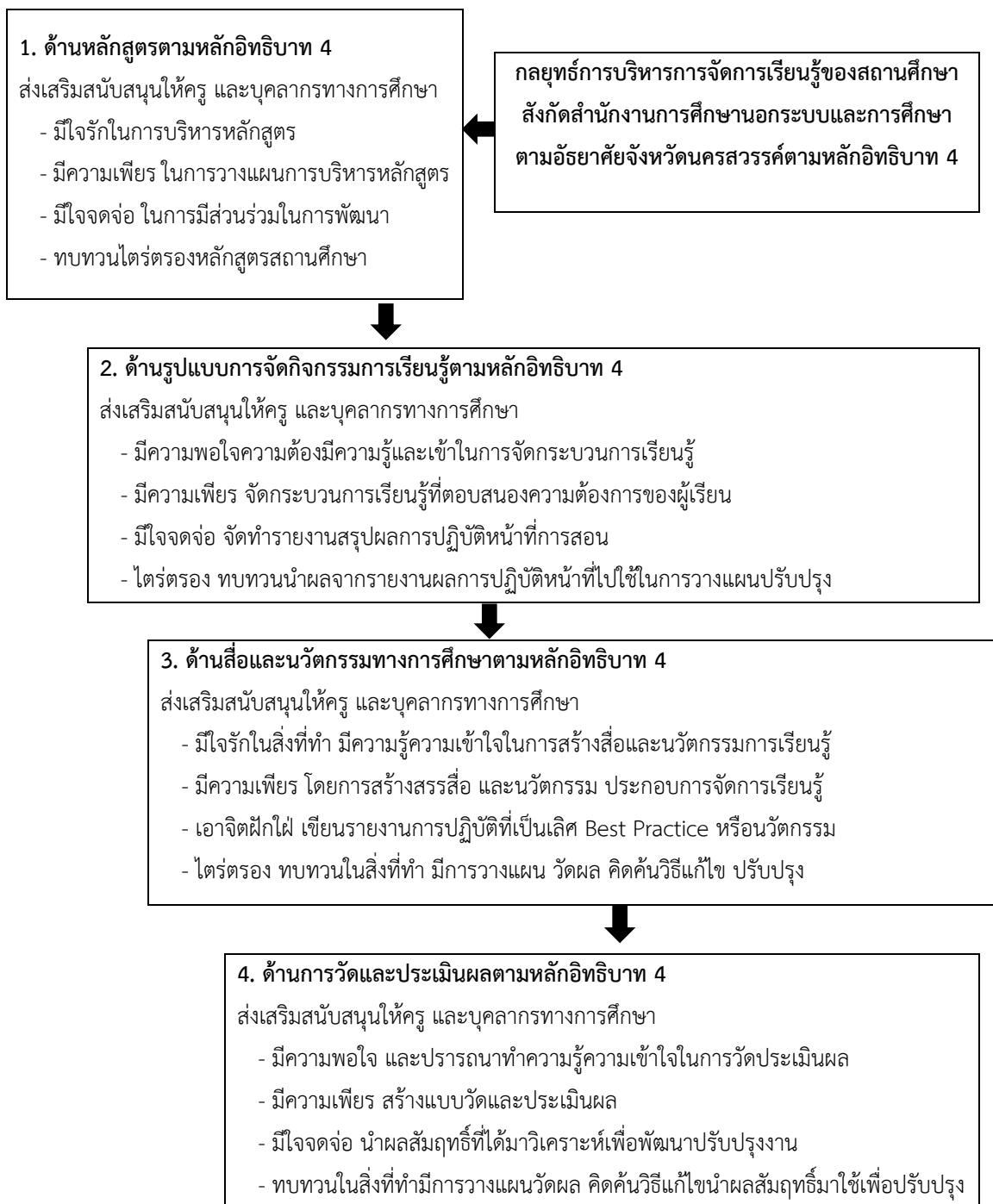
หลักการ ระเบียบ แนวปฏิบัติ สภาพปัญหาและความ การทดลอง วิจัย และพัฒนาเพื่อให้นวัตกรรม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ และเผยแพร่ไปสู่ประชากรเป้าหมายเพื่อให้เกิดการยอมรับ และนำไป ปฏิบัติอย่างแพร่หลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lauzon, N., & Bégin, S. (2007) พบว่า กรอบ และตัวชี้วัดที่ทำให้สถานศึกษาน่าเชื่อถือ และมีอิทธิพลให้ผู้อื่นยอมรับ เช่น ตัวชี้วัดว่า จะต้อง มีห้องสมุดจัดว่าเป็นเครดิตเป็นที่ยอมรับได้ถึงในอนาคต มีการวางแผนป้องกันไว้ได้นาน เป็นแบบใหม่ และเป็นอนาคต และทำให้สถานศึกษามีชื่อเสียง ต้องพาสถานศึกษาไปแข่งขันกับสถานศึกษาอื่นได้ โดยมีกรอบโครงสร้างทั่วไป 4 กรอบที่จะให้สถานศึกษามีอะไรที่เด่นกว่าสถานศึกษาอื่น เป็นที่ ยอมรับโดยทั่วไปไม่มีเครดิต การจะทำให้เกิดลักษณะดังกล่าวจะต้องหาได้ทั้งหมด คือ 1) อะไรที่มีความโดดเด่น 2) นำมาถ่ายทอดจากห้องเดียวไปหลายห้อง 3) กระจายไปยังทุกห้องในสถานศึกษา 4) ผลออกมาเป็นที่โดดเด่นทำอะไรก็ได้รางวัล ทำอะไรก็ได้ดีในการสร้างลักษณะ ดังกล่าว จำเป็นต้องหาข้อมูลทั้งหมดในสถานศึกษา โดยการปฏิบัติสิ่งต่อไปนี้ คือ 1) สร้างกลยุทธ์ 2) ฝึก ทักษะทั้ง 8 กลุ่มสารการเรียนรู้ใช้ (TQM) 3) ภาพรวมทั้งหมดที่ออกมาเป็นที่ยอมรับของสังคม

4) ด้านการวัดและประเมินผล การบริหารการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ ผู้เกี่ยวข้องร่วม วางแผน และกำหนดรายละเอียดในแต่ละกิจกรรม แบ่งเป็น 2 ประเด็น ดังนี้ การประเมินผลใน ระดับสถานศึกษา ปีการศึกษา 2/2565 สำนักกระจายอำนาจให้กลุ่มจังหวัด พัฒนาข้อสอบวิชา บังคับ บังคับเลือก วัดผลผู้เรียนเอง สถานศึกษามีอำนาจในการตัดสินประเมินคุณภาพผู้เรียน และ รายงานผลมายังสำนักงาน กศน.จังหวัด มีการวัดผลประเมินผลที่ยืดหยุ่น ขึ้นอยู่กับบริบทของ สถานศึกษา การวัดผลของสถานศึกษาแต่ละแห่งยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยเฉพาะการวัดผล การสอบกลางภาคแต่ละสถานศึกษามีแนวทาง การปฏิบัติที่หลากหลาย และแตกต่างกันทำให้มี มาตรฐานที่ต่างกันการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ ยังเป็นการให้ความสำคัญกับ การสอน (N-net) เป็นการตัดสินการจบของผู้เรียน กศน. จากผลการสอบที่ผ่านมา บังคับผู้เรียนทุก คนต้องสอบ แต่ไม่ได้ระบุระดับคะแนนที่ตัดผ่าน ซึ่งไม่เป็นไป หรือสอดคล้องกับหลักการ จัด การศึกษาของ กศน. ทั้งนี้อาจเป็นเพราะด้านการวัดและประเมินผล สภาพการบริหารจัดการ เรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด นครสวรรค์ นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการประเมินผลการเรียน รวมทั้งจัดทำ หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรการ ศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสถานศึกษาให้ชัดเจนเพื่อให้บุคลากรที่ เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกันและเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของผู้เรียนทั้ง 5 กลุ่มสาระ เฉพาะกลุ่มสาระการประกอบอาชีพ และสาระการเรียนรู้การพัฒนาสังคม ต้องสนับสนุนให้ครูทำการวิเคราะห์ผลการทดสอบแล้วนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการวางแผนและเป็นแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สอดคล้องโดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐาน เชื่อมโยงกับการศึกษาเพื่อการมีงานทำ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิกี้ แมกนุสัน (Magnuson, W.G., 1971) ได้จำแนกคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ คุณลักษณะด้านอาชีพ และคุณลักษณะส่วนตัวผลการวิจัย พบว่า ในส่วนของคุณลักษณะด้านวิชาชีพนั้น ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ คือ การมีความสามารถติดต่อและเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีความรู้ในสาขาวิชาชีพของตนอย่างถ่องแท้ สามารถมอบหมายงานได้อย่างเหมาะสม ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นมิตร มีเวลาให้กับผู้ร่วมงาน มีความสนใจผู้อื่น สามารถวางแผนและจัดระบบงาน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และใช้อำนาจของตนได้อย่างเหมาะสม และในส่วนของคุณลักษณะส่วนตัวนั้น ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ คือ การมีเหตุผล มีวิจารณ์ญาณ มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ มีความรอบรู้ เป็นผู้มีความจริงใจ ไม่ใช่อารมณ์ เป็นมิตร อารมณ์ขัน เปิดเผย มีความเสมอต้นเสมอปลาย และมีความเมตตา

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยเรื่อง“กลยุทธ์การบริหารการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4” ผู้วิจัยได้ ทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพมีการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการจัดประชุมสนทนา กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จึงสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยบูรณาการกับหลักอิทธิบาท 4 มีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากงานวิจัยที่ค้นพบดังกล่าวผู้วิจัยจึงนำเสนอเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1. สำนักงาน กศน.จังหวัด ควรนำการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมาพัฒนาทั้ง ด้านหลักสูตร ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล ให้มีความทัดเทียมกัน ตามบริบทของสถานศึกษา
2. สำนักงาน กศน.จังหวัด มีการตรวจสอบการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดโดยนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุง และรายงานผลการปรับปรุงให้ทางผู้บริหารสถานศึกษาได้รับทราบ และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป
3. สำนักงาน กศน.จังหวัด ควรจัดทำความร่วมมือ MOU กับสถานศึกษาในสังกัด เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป
4. สำนักงาน กศน.จังหวัด ควรแนะนำให้ สถานศึกษาในสังกัดจับคู่เครือข่าย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของแต่ละสถานศึกษาในสังกัด โดยแบ่งเป็นคู่ย่อย ๆ เพื่อความสะดวกในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ของแต่ละสถานศึกษาในสังกัด อีกครั้งหนึ่ง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหารนำผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4 ด้านหลักสูตร ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล ให้มีความทัดเทียมกัน ตามบริบทของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาทำ MOU กับครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด ในนำผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4 มาบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- เยาวเรศ จิตต์ตรง. (2556). *กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำด้านการเรียนการสอนสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา). คณะครุศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
- ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ. (2544). *การศึกษาผู้ใหญ่ปรัชญาตะวันตกและการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิเชียร พากเพียร. (2561). *การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านอิทธิบาท 4 ประจำปีงบประมาณ 2561*. (อัตรสำเนา)
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *รายงานฉบับสังเคราะห์จากวิกฤตสู่โอกาสสิ่งที่ยังท้าทายการปฏิรูปการศึกษาของไทย*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2555). *สรุปจำนวนบุคลากรสังกัด สำนักงาน กศน. กทม. ปี 2555*. (อัตรสำเนา).
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2561). *รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ประจำปีงบประมาณ 2561*. (อัตรสำเนา)
- Lauzon, N., & Bégin, S. (2007). *Developing a strategy to enhance school principal credibility*. Bingley, UK: Emerald Group Publishing Limited.
- Magnuson, W.G. (2001) *The characteristics of successful school business managers*. (Doctoral Dissertation. Los Angeles: University of Southern California.
- Young, K., Larsen, D., & Mixon, J. (2017). The Relationship of Ethics Courses in Principal Preparation Programs and Ethical School Leadership Policies, Practices, and Programs. *International Journal of Educational Leadership Preparation, Education Leadership Review, State Affiliate journals, ELRDR*, 12(2), 444.